

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

624

Vragen van de leden **Kostic** (PvdD), **Dassen** (Volt), **Van Oosterhout** en **Zalinyan** (beiden GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei over *de additionele kosten voor Tata Steel aangaande de maatwerkafpraak* (ingezonden 8 december 2025).

Mededeling van Minister **Hermans** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 11 december 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met de analyse van SOMO¹ waaruit blijkt dat de voorwaarden in de intentieverklaring met Tata Steel jaarlijks 375 tot 580 miljoen euro aan additionele kosten kunnen meebrengen boven op de eenmalige subsidie van 2 miljard euro?

Vraag 2

Kunt u per voorwaarde in de intentieverklaring aangeven wat de verwachte meerkosten voor de Staat zijn, uitgesplitst naar:

- de ontwikkeling van de biomethaanmarkt en bijbehorende subsidies;
- de realisatie van de Aramis CCS-infrastructuur;
- de aansluiting op offshore windparken en bijbehorende energieopslag;
- compensatie voor eventuele stijging van netwerkkosten;
- compensatie voor de nationale CO₂-heffing;
- eventuele kosten gerelateerd aan gewijzigd beleid rond staalslakken?

Vraag 3

Indien u geen ramingen kunt geven voor bovenstaande kostenposten, bent u dan bereid deze ramingen alsnog te laten opstellen voordat een definitieve maatwerkafpraak wordt gesloten, aangezien het gaat om geld van burgers? Zo nee, waarom niet?

¹ ESB, 4 december 2025, «Tata-deal trekt overheid in subsidiefuik van honderden miljoenen per jaar»

Vraag 4

Kunt u precies aangeven welke delen van de SOMO-analyse volgens u onjuist zijn, en wat volgens u wel de correcte ramingen zijn gezien uw reactie op het ESB stuk, dat het «onduidelijk is waar de aanvullende subsidies en bedragen op gebaseerd zijn.»²

Vraag 5

Welke drempelwaarde in euro's of percentages hanteert de Staat bij de beoordeling of een kostenstijging «significant» of «aanzienlijk» is in de zin van artikel 15, vierde lid 4, van de Joint Letter of Intent (JLoI)? Indien u geen drempelwaarde kunt geven (vanwege de huidige onderhandeling), kunt u dan aangeven of überhaupt een drempelwaarde is vastgesteld, zonder deze te specificeren?

Vraag 6

Welke oplossingen voor de drie opzeggronden (netwerkkosten, CO₂-heffing, staalslakken) worden momenteel besproken met Tata Steel, gegeven de uitspraak van het bedrijf dat er «(zicht op) een oplossing moet zijn»³ om tot een maatwerkovereenkomst te komen?

Vraag 7

Welke voorwaarden, garanties of risicoverdelingsmechanismen uit de JLoI worden naar verwachting overgenomen in de definitieve maatwerkafspraken? Welke komen te vervallen? Indien dit nog niet bekend is, per wanneer verwacht u hierover duidelijkheid te kunnen geven?

Vraag 8

Welke factoren weegt u mee bij een besluit over het instellen van een kolenverbod? Behoren de geïnvesteerde 2 miljard euro en het risico op opzegging door Tata Steel tot die factoren?

Vraag 9

Kan Tata Steel bij deze formulering (artikel 11, tweede lid, van de JLoI) na ondertekening van een definitieve maatwerkafspraken een schadeclaim indienen tegen de Nederlandse staat indien de staat een kolenverbod instelt? Zo ja, wat is de maximale omvang van zo'n claim?

Vraag 10

Geldt het instellen van een verbod op kolen in Nederland als opzeggrond voor de JLoI? Zo nee, waarom geeft de CFO van Tata Steel India dan aan dat dit een voorwaarde is om te komen tot maatwerkafspraken⁴?

Vraag 11

Welke argumenten heeft Tata Steel aangevoerd voor het opnemen van de opzeggronden bij hogere netwerkkosten, een nationale CO₂-heffing, of nieuwe milieuregels voor staalslakken? Welke alternatieven zijn overwogen?

Vraag 12

Klopt het dat de intentieverklaring Tata het recht geeft de deal op te zeggen als «nationaal beleid voor staalslakken de financiële positie aanzienlijk negatief beïnvloedt»? Betekent dit dat de overheid moet compenseren als staalslakken permanent verboden worden in de wegenbouw of andere toepassingen?

Vraag 13

Wat zijn de totale maatschappelijke kosten van staalslakken die Tata jaarlijks produceert (650.000 ton)? Kunt u een overzicht geven van alle saneringen en vervuiling schade, inclusief de situatie in Spijk (670.000 ton, geschatte sanering 100 miljoen euro), en aangeven wie voor deze kosten opdraait?

² Bijlage bij ESB artikel «Tata-deal trekt overheid in subsidiefuik van honderden miljoenen per jaar»

³ Bijlage bij ESB artikel «Tata-deal trekt overheid in subsidiefuik van honderden miljoenen per jaar»

⁴ 2QFY26 Earnings Call, 6 november 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>, rond minuut 47

Vraag 14

Zijn de kosten van staalslakkenverwerking en -sanering meegenomen in de totale businesscase van Tata Steel? Zo nee, wat is de reden hiervoor en wat is de omvang van deze kosten?

Vraag 15

Welke andere maatschappelijke kosten van Tata Steel's operatie erkent u naast staalslakken, zoals gezondheidsschade door luchtvervuiling, stikstofuitstoot, en milieuschade? Kunt u deze kosten kwantificeren en aangeven in hoeverre deze worden meegewogen in de afweging over de subsidiedeal?

Vraag 16

Welke mechanismen voorziet u op te nemen in de definitieve maatwerkafspraken om te voorkomen dat de Staat gedwongen wordt tot aanvullende investeringen om eerder geïnvesteerd kapitaal te beschermen?

Vraag 17

Wat betekent de formulering «as it currently stands» in Artikel 7 van de JLoI? Onder welke omstandigheden zou deze formulering niet meer gelden en zou vervolfinanciering alsnog worden overwogen? Erkent u dat dit ruimte biedt voor toekomstige subsidieverzoeken?

Vraag 18

Welke garanties (naast het terugbetalen van 200 miljoen euro) heeft de Staat dat de klimaatdoelstellingen daadwerkelijk worden behaald indien biomethaan niet beschikbaar of betaalbaar blijkt, gezien de analyse door SOMO dat als de biomethaanmarkt niet van de grond komt, Tata Steel afhankelijk blijft van LNG-import, waardoor de CO₂-besparing grotendeels teniet wordt gedaan?

Vraag 19

Zullen de CO₂-reductiedoelstellingen via CCS (Carbon Capture and Storage) en biomethaan in de JLoI in de maatwerkafspraken worden omgezet in resultaatverplichtingen, of blijven het inspanningsverplichtingen?

Vraag 20

Hoeveel kubieke meter aardgas moet worden vervangen door biomethaan om de uitstoot van Tata Steel tussen 2032 en 2037 jaarlijks met 1,2 megaton omlaag te brengen?

Vraag 21

Welke analyse heeft het kabinet gemaakt van het risico dat biomethaansubsidies de transitie naar een landbouwsysteem met minder dieren vertragen, gegeven dat mest als grondstof een economische prikkel vormt voor het in stand houden van de huidige veestapel?

Vraag 22

Welk percentage van de productiekosten van biomethaan wordt momenteel gedekt door subsidies? Welke exitstrategie hanteert het kabinet om te voorkomen dat publieke middelen langdurig worden ingezet voor een sector die zonder subsidie niet rendabel is?

Vraag 23

Hebt u kennisgenomen van de conclusie van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)⁵ dat «verlies van biodiversiteit een reëel risico» is bij grootschalige biomassaproductie? Welke maximale hoeveelheid biomethaan acht het kabinet duurzaam produceerbaar in Nederland zonder negatieve effecten op biodiversiteit en landgebruik?

Vraag 24

Hoeveel hectare landbouwgrond of organisch restmateriaal is nodig voor de productie van 0,5 miljard m³ biomethaan per jaar die Tata Steel beoogt af te nemen?

⁵ <https://www.pbl.nl/vragen-en-antwoorden-over-biomassa>

Vraag 25

Onder welke omstandigheden zou het kabinet overwegen om voor fase 2 van het verduurzamingsplan alsnog subsidie te verstrekken, hetzij via maatwerk, hetzij via generieke instrumenten, zoals SDE++ of NIKI? Welk maximumbedrag is hiervoor denkbaar?

Vraag 26

Bent u bekend met de uitspraken van de CFO van Tata Steel Limited tijdens de kwartaalcijferpresentatie⁶, waarin hij stelt: «We did not want to go that hydrogen route. Hydrogen is uncertain on availability and economics, so we are focused on natural gas with an optionality of the auctioning of bio-methane»? Komen deze uitspraken overeen met de aannames in de JLoI over de toekomstige energiedragers?

Vraag 27

Heeft u er kennis van genomen dat de CFO van Tata Steel Limited stelt dat biomethaan pas «much later, post 2035» relevant wordt voor Tata Steel Nederland⁷, terwijl de JLoI ugaat van overschakeling naar biomethaan vanaf 2032? Welke van deze twee tijdlijnen is correct?

Vraag 28

Hoe interpreteert u de uitspraak van de CFO die stelt dat het «possible [is] to buy it on paper, as a hedge, if the physical does not flow»⁸? Betekent dit dat Tata Steel voornemens is biomethaan slechts administratief in te kopen via certificaten, zonder daadwerkelijk fysiek biomethaan te gebruiken?

Vraag 29

Welke consequenties heeft het voor de daadwerkelijke CO₂-reductie als Tata Steel inderdaad biomethaan «op papier» zou inkopen in plaats van fysiek? En welke consequenties heeft dit voor de gezondheidswinst van omwonenden die met deze deal beoogd worden?

Vraag 30

Wanneer is het idee van het gebruik van biomethaan precies op tafel gekomen, wie heeft dat precies ingebracht (Tata Steel Nederland, Tata Steel India, de Nederlandse Staat, of anders) en welke afwegingen lagen hieraan ten grondslag? Kunt u daar een tijdlijn van schetsen? Kunt u ons alle correspondentie sturen die te maken heeft met biomethaan en Tata Steel tussen het ministerie en externen en ook de interne correspondentie hierover sinds de onderhandelingen zijn begonnen (conform informatieplicht)?

Vraag 31

Hoe strookt de timing van deze verandering van het idee om waterstof te gebruiken naar het idee om biomethaan te gebruiken met het feit dat de technische review van het groen staalplan mid 2024 is uitgevoerd, en de economische review begin 2025 al is afgerond⁹? Heeft Mott Macdonald daarmee de meest recente plannen beoordeeld?

Vraag 32

Heeft u de uitspraken van de CFO van Tata Steel Limited tijdens de earnings call van 6 november 2025 voorgelegd aan Tata Steel Nederland met het verzoek om opheldering? Zo ja, wat was de reactie? Zo nee, bent u bereid dit alsnog te doen en de Kamer over de uitkomst te informeren?

Vraag 33

Is het een voorwaarde voor de uitkering van de maatwerksubsidie van 200 miljoen euro dat Tata Steel biomethaan of groene waterstof fysiek bijmengt in de installaties? Is het ook toegestaan dat Tata Steel met die

⁶ 2QFY26 Earnings Call, 6 november 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>

⁷ 2QFY26 Earnings Call, 6 november 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>

⁸ 2QFY26 Earnings Call, 6 november 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>

⁹ «Technical Advisory report», Mott Macdonald, bijlage bij getekende JLOI Tata Steel

subsidie groencertificaten inkoopt uit het buitenland? Zo ja, hoe draagt dit dan bij aan het behalen van de Nederlandse klimaat- en biodiversiteitsdoelen?

Vraag 34

Kan Tata Steel aanspraak maken op de SDE++ of andere subsidieregelingen voor het eventueel inkopen van groencertificaten voor biomethaan of groene waterstof?

Vraag 35

Hoe beoordeelt u dit risico op precedentwerking, zoals gesteld in het ESB artikel: «Als Tata bijvoorbeeld een uitzondering krijgt op de nationale CO₂-heffing, hoe kan een nieuw kabinet dan andere bedrijven een nationale heffing opleggen?»

Vraag 36

Overweegt u een tegemoetkoming voor alleen Tata van netwerkkosten en de CO₂-heffing, of zou dit altijd voor alle bedrijven gelden?

Vraag 37

Heeft het kabinet een impactanalyse gemaakt van de precedentwerking van de Tata-deal voor andere maatwerkafspraken? Zo ja, kunt u deze met de Kamer delen?

Vraag 38

Op welke gronden kunt u een verzoek van een ander bedrijf om dezelfde opzeggronden als Tata Steel (netwerkkosten, CO₂-heffing) afwijzen zonder in strijd te handelen met het gelijkheidsbeginsel?

Vraag 39

Waarom is, gegeven de autonome prikkel vanuit het ETS (vanaf 2031 verdwijnen 78% van de gratis emissierechten voor Tata Steel, en vanaf 2034 vervallen deze volledig), een aanvullende maatwerksubsidie van 2 miljard euro noodzakelijk?

Vraag 40

Hoeveel jaar eerder dan de ETS-verplichting (netto-nul in 2040) bereikt Tata Steel met dit plan netto-nul uitstoot? Wat zijn de kosten per jaar versnelling?

Vraag 41

Bent u bereid om, alvorens een definitieve maatwerkafpraak te sluiten, de Kamer een integrale kosten-batenanalyse te doen toekomen waarin alle directe en indirecte kosten van de deal zijn opgenomen, inclusief de kosten van de zes voorwaarden uit de intentieverklaring?

Vraag 42

Bent u bereid de Kamer vooraf te informeren over de risicoverdeling in de definitieve maatwerkafpraak, zodat de Kamer kan beoordelen in hoeverre publieke middelen worden ingezet om private risico's af te dekken?

Vraag 43

Kunt u toezeggen dat een definitieve maatwerkafpraak niet wordt gesloten zonder expliciete instemming van de Kamer, gegeven de omvang van de publieke middelen en de structurele aard van de verplichtingen?

Vraag 44

Gezien het feit dat de commissies die ingesteld zijn om te adviseren over de maatwerkafspraken (AMVI en Expertgroep Gezondheid IJmond) in hun advies aangeven dat onder andere de financiële modellen en bijbehorende aannames rondom het Groen Staalplan «nog niet in een finale fase» waren ten tijde van hun advies¹⁰, bent u bereid een volgende versie inclusief de relevante aannames alsnog aan hen voor te leggen voor advies? Zo nee, hoe

¹⁰ «Advies concept Joint Letter of Intent met Tata Steel Nederland en Tata Steel Limited», 17 september 2025

beoordeelt u dan het feit dat deze commissies advies hebben moeten geven terwijl nog grote (financiële) aannames niet transparant waren en dus niet getoetst konden worden?

Vraag 45

Welke due diligence heeft de Staat gaat de op de financiële modellen van Tata Steel voordat de JLoI werd getekend om de businesscase te toetsen? Welke externe financiële adviseur heeft de Staat hierbij betrokken en wat waren de conclusies van dit advies?

Vraag 46

Bent u bereid volledige transparantie te bieden over alle financiële implicaties, inclusief maatschappelijke kosten zoals staalslakkenverwerking, een onafhankelijke second opinion op de businesscase en alle structurele kostenposten, voordat u de Kamer om instemming met de definitieve overeenkomst vraagt?

Vraag 47

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het plenaire debat over de JLoI met Tata Steel?

Mededeling

De vragen van de leden Kostić (PvdD), Dassen (Volt), Van Oosterhout en Zalinyan (beiden GroenLinks-PvdA) over «de additionele kosten voor Tata Steel aangaande de maatwerkafpraak» (kenmerk 2025Z21366) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Vanwege de benodigde afstemming gezien de inhoud van de vragen kan de beantwoording niet binnen de gestelde termijn naar de Kamer worden verzonden. Ik zal de Kamer de antwoorden op de vragen zo spoedig mogelijk doen toekomen.